

KULTUROWE PRAKTYKI OSWAJANIA PRZESTRZENI OBCEJ PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ: OBWÓD KALININGRADZKI, KARELIA, SACHALIN

Dr Aleksander Sołogubow z Państwowego Uniwersytetu im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie wygłosił 6 listopada 2009 r. w Instytucie Zachodnim wykład: „Kulturowe praktyki osławiania przestrzeni obcej po II wojnie światowej: Obwód Kaliningradzki, Karelia, Sachalin”. Z wykształcenia fizyk, filozof oraz historyk podjął ponad 10 lat temu badania terenowe dotyczące praktyk kulturowego przysławiania przestrzeni obcej w XX w. Dotyczyły one społeczności, których losy w wyniku biegu historii zderżyły się ze skrajnie inną niż dotychczasowa rzeczywistością.

Badania swoje oparł na obserwacji bezpośredniej. Spędził wiele lat wśród mieszkańców Karelii, Sachalinu, przesiedleńców z Wołynia mieszkających pod Wrocławiem i – z racji swojego pochodzenia – obywateli ZSRR osiedlonych po II wojnie światowej w Obwodzie Kaliningradzkim (zamieszkałym wcześniej głównie przez Niemców). W swojej pracy badawczej oparł się na własnych doświadczeniach, dokumentach i prasie lokalnej.

W interesującym wystąpieniu dokonał rekonstrukcji zdarzeń związanych z zaznajamianiem się z obcym (nowe państwo, nowa władza, nowe realia, nowe miejsce zamieszkania, nowe otoczenie społeczne i polityczne) na wspomnianych terenach, a zarazem występującym w każdym przypadku zanikaniem zastanej na miejscu szeroko pojętej infrastruktury (osiedli, pojedynczych domostw, linii kolejowych, systemów melioracyjnych itp.). W bardzo ciekawy sposób podzielił się ze słuchaczami wrażeniami i refleksjami na temat swoich badań, podkreślając przy tym chęć ich kontynuowania na pograniczu niemiecko-francuskim. Podsumowaniem wystąpienia była prezentacja multimedialna z unikatowymi zdjęciami dokumentującymi pracę autora.

Radosław Grodzki

TRZY UNIWERSYTETY, TRZY MIASTA, TRZY REGIONY

Problemy tożsamości są interesującym przedmiotem badań. Kwestie te bowiem odgrywają niebagatelną rolę w życiu jednostek i społeczeństw. Dotykają zarówno przeszłości, teraźniejszości, jak i przyszłości. Poczucie przynależności do określonego miejsca, środowiska, stosunek do historii w dużym stopniu definiują poszczególnych ludzi oraz całe grupy społeczne.

Tematyka szeroko rozumianej tożsamości stała się tematem ogólnopolskiej konferencji naukowej „Trzy uniwersytety, trzy miasta, trzy regiony”, zorganizowanej przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w dniach 19-20 listopada 2009 r. w Poznaniu. Została ona wpisana w cykl imprez związanych z obchodami 90. rocznicy utworzenia Uniwersytetu w Poznaniu. Pomysłodawcą przedsięwzięcia był prof. dr hab. Waldemar Łazuga, kierownik Zakładu Myśli i Kultury Politycznej Instytutu Historii UAM. Konferencja doszła do skutku dzięki życzliwości i wsparciu wielu osób oraz instytucji. Trzeba tu przede wszystkim wymienić Jego Magnificencję rektora UAM prof. dr hab. Bronisława Marciniaka, dyrektora Instytutu Historii prof. dr hab. Kazimierza Iłskiego, a także dziekana Wydziału Historycznego Panią prof. dr hab. Hannę Koćkę-Krenz.